

Қазақстан республикасы Білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН

Ғылыми кеңес төрағасы,

ҚарМТУ ректоры

_____ **А.М. Ғазалиев**

_____ **20__ ж.**

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

ТZhZEB 4303 «ТЖ зардаптарын экономикалық бағалау және ЕҚ
бойынша іс-шаралар» пәні

БК 29 Бағалау және қауіпсіздік модулі

5B073100 – Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі
мамандығы

_____ Тау-кен _____ факультеті

_____ Кеніштік аэрология және еңбек қорғау кафедрасы

АЛҒЫС СӨЗ

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus) әзірлеген: аға оқытушы Байтуғанова М.О., доцент, т.ғ.к. Аманжолов Ж.К.

«Кеніштік аэрология және еңбек қорғау» кафедрасының отырысында талқыланған

« _____ » _____ 20__ ж. № _____ хаттама.

Кафедра меңгерушісі _____ « _____ » _____ 20__ ж.
(қолы) (А.Ж.Ә.)

Тау-кен факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

« _____ » _____ 20__ ж. № _____ хаттама

Төраға _____ « _____ » _____ 20__ ж.
(қолы) (А.Ж.Ә.)

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты

Байтуганова М.О., аға оқытушысы, Аманжолов Ж.К., доцент, т.ғ.к.

«КА ж ЕҚ» кафедрасы ҚарМТУ-дың ІІ корпусында орналасқан (Бейбітшілік бульвары, 56), 516 аудитория, байланыс телефоны 56-59-29 қосымша 2053.

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредиттер саны	ECTS	Сабақ түрі					СӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі
			Қатынас сабақтарының саны			СОӨЖ сағаттарының саны	Барлық сағат саны			
			дәріс	практикалық сабақтар	зертханалық сабақтар					
7	3	5	15	30	-	45	90	45	135	емтихан

Пән сипаттамасы

«ГЖ зардаптарын экономикалық бағалау және ЕҚ бойынша іс-шаралар» пәні кәсіптік пәндерінің таңдау бойынша компонентінің циклына жатады.

Пәннің мақсаты

«ГЖ зардаптарын экономикалық бағалау және ЕҚ бойынша іс-шаралар» пәні студенттерді қажетті теориялық білімдер мен практикалық іс-әрекеттер көлемін игеруіне және тіршілік қауіпсіздігі бойынша экономикалық бағалаудың қортындыларының шараларын енгізу үшін практикалық және теориялық білімдерді қолдануының мақсатын ұстанады.

Пән міндеттері

Осы пәнді оқу нәтижесінде студенттер:

түсінік алуы керек:

– үнемдеу түрінде көрсетілген әлде төтенше жағдай кезінде адамдардың қаза табуы мен мүлік шығынын болдырмауын және төтенше жағдайда экономикалық салдары туралы;

білуы керек:

– төтенше жағдайдан экономикалық шығын және төтенше жағдайдан зиян мен шығынды төмендету бойынша жұмыстар ұйымдастыруы;

істей алуы керек:

– төтенше жағдай кезінде шығын шығармай және шығынды болдырмау үшін жұмсалатын қаражаттың есеп айыруының;

практикалық машықтануы керек:

– төтенше жағдай кезіндегі шығынды есептеу және төтенше жағдай кезінде шығынның көлеміне әсер ететін экономикалық факторларды.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет: Математика 1,2 Mat (I) 1203, Mat(II) 1204, Физика 1,2 Fiz (I), 1205 Fiz (II) 1205.

Постреквизиттер

«ТЖ зардаптарын экономикалық бағалау және ЕҚ бойынша іс-шаралар» пәнін оқу кезінде алынған білім дипломдық жұмыстың «Экономика» бөлімін игеру кезінде қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Тарау атауы, (тақыптар)	Сабақ түрлері бойынша еңбек көлемділігі, сағ.				
	дәріс	практикалық	зертханалық	СОӨЖ	СӨЖ
1 Әлеуметтік-экономикалық жүйеге, аймақтық кешенге және жеке нысандарға ТЖ әсер етуі.	1			5	5
2 Әлеуметтік-экономикалық жүйеге, аймақтық кешенге және жеке нысандарға ТЖ әсер етуін жіктеу.	2			5	5
3 ТЖ әлеуметтік, экономикалық және экологиялық зияндарының түрлері. Ауыр салдар бойынша ТЖ жіктеу.	2			5	5
4 Еңбек жағдайын жақсарту бойынша шаралардың экономикалық маңыздылығы.	1			5	5
5 Еңбек қауіпсіздігі бойынша қорғау шаралары.	1			5	5
6 Жұмыскерлерді өндірістегі жазатайым жағдай мен кәсіби аурудан сақтандыру.	2			4	4
7 Еңбек қорғау және оның жағдайын жақсарту нәтижелілік шараларының көрсеткіштері: еңбек жағдайының жай-күйінің өзгеруі, әлеуметтік, әлеуметтік-экономикалық және экономикалық.	1			4	4
8 Еңбек қорғау және оның жағдайын жақсарту бойынша әлеуметтік және әлеуметтік-экономикалық нәтижелілік шараларын бағалау әдісі.	2			4	4
9 Еңбек қорғау және оның жағдайын жақсарту шараларына жұмсалатын қаражат. Еңбек қорғау және оның жағдайын жақсарту шараларына жұмсалатын ағымды және инвестиция шығыны.	2			4	4
10 Еңбек қорғау және оның жағдайын жақсарту шаралары үшін қаржыландыру көздері.	1			4	4
11 Алғашқы өрт сөндіру құралдарын таңдау және шығынды есептеу.		4			
12 Санитарлық–гигиеналық зерттеуін жүргізуіне жұмсалатын шығынды есептеу.		4			

13 Жеке қорғану құралдарын таңдау және шығындарын есептеу.		4			
14 Кадр ағымының азаюнан экономикалық нәтижелігің бағасы.		3			
15 Бөлмелердің санитарлық–тұрмыстық жағдайы, қамтамасыз етуі мен жұмсалатын шығынын есептеу.		4			
16 Еңбек жағдайларын жақсарту бойынша іс-шараның енгізуінің нәтижесінің әлеуметтік-экономикалық тиімділігінің бағалау.		3			
17 Мұнай-газ саланың технологиялық нысандарында аварияның салдарынан болатын шығынды есептеу.		3			
18 Атмосфералық ауаға шикі мұнайды жағу кезіндегі шығынды бағалау.		2			
19 Ұйымдар мен нысандарда өрт сөндіруге мемлекеттік өртке қарсы қызметінің тартылуына шығарылатын өтемін есептеу.		3			
БАРЛЫҒЫ	15	30	-	45	45

Практикалық (семинарлық) сабақтар тізімі

- 1 Алғашқы өрт сөндіру құралдарын таңдау және шығынды есептеу.
- 2 Санитарлық–гигиеналық зерттеуін жүргізуіне жұмсалатын шығынды есептеу.
- 3 Жеке қорғану құралдарын таңдау және шығындарын есептеу.
- 4 Кадр ағымының азаюнан экономикалық нәтижелігің бағасы.
- 5 Бөлмелердің санитарлық–тұрмыстық жағдайы, қамтамасыз етуі мен жұмсалатын шығынын есептеу.
- 6 Еңбек жағдайларын жақсарту бойынша іс-шараның енгізуінің нәтижесінің әлеуметтік-экономикалық тиімділігінің бағалау.
- 7 Мұнай-газ саланың технологиялық нысандарында аварияның салдарынан болатын шығынды есептеу.
- 8 Атмосфералық ауаға шикі мұнайды жағу кезіндегі шығынды бағалау.
- 9 Ұйымдар мен нысандарда өрт сөндіруге мемлекеттік өртке қарсы қызметінің тартылуына шығарылатын өтемін есептеу.

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыптары

- 1 Әлеуметтік-экономикалық жүйеге, аймақтық кешенге және жеке нысандарға ТЖ әсер етуі.
- 2 Әлеуметтік-экономикалық жүйеге, аймақтық кешенге және жеке нысандарға ТЖ әсер етуін жіктеу.
- 3 ТЖ әлеуметтік, экономикалық және экологиялық зияндарының түрлері. Ауыр салдар бойынша ТЖ жіктеу.
- 4 Еңбек жағдайын жақсарту бойынша шаралардың экономикалық маныздылығы.
- 5 Еңбек қауіпсіздігі бойынша қорғау шаралары.
- 6 Жұмыскерлерді өндірістегі жазатайым жағдай мен кәсіби аурудан

сақтандыру.

7 Еңбек қорғау және оның жағдайын жақсарту нәтижелілік шараларының көрсеткіштері: еңбек жағдайының жай-күйінің өзгеруі, әлеуметтік, әлеуметтік-экономикалық және экономикалық.

8 Еңбек қорғау және оның жағдайын жақсарту бойынша әлеуметтік және әлеуметтік-экономикалық нәтижелілік шараларын бағалау әдісі.

9 Еңбек қорғау және оның жағдайын жақсарту шараларына жұмсалатын қаражат. Еңбек қорғау және оның жағдайын жақсарту шараларына жұмсалатын ағымды және инвестиция шығыны.

10 Еңбек қорғау және оның жағдайын жақсарту шаралары үшін қаржыландыру көздері.

Студенттер білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60%-ға дейін) мен қортынды аттестаттаудың (емтихан) (40%-ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100%-ға дейінгі мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырма мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
Дәріс конспектісін тексеру	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]	7,14 апта	Ағымдағы	7,14 апта	15
Тәжірибелік жұмыстарды қорғау	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], дәріс конспектісі	1-14 апта	Ағымдағы	1-14 апта	15
ОСӨЖ	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], дәріс конспектісі	1-14 апта	Ағымдағы	1-14 апта	10
СӨЖ	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	1-14 апта	Ағымдағы	1 – 14 апта	10
Аралық тексеру	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	2 қатынас сағаттары	Межелік	7,14 апта	10
Барлығы						60
Емтихан	Пән материалының игерілуін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиет тізімі	2 қатынас сағаттары	Қорытынды	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«ТЖ салдарын экономикалық бағалау және ЕҚ шаралары» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді ұстануды сұраймын:

1 Сабаққа кешікпеу.

2 Сабақтан дәлелді себепсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсіндірме хат ұсынуды.

3 Сабақтың барлық түрлеріне қатысу студент міндеттерінің қатарына жатады.

4 Оқу процесінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық бақылау түрін тапсыру.

5 Қатыспаған практикалық және зертханалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.

Негізгі әдебиет тізімі

1 Денисенко Г.Ф. Охрана труда. Учебное пособие для инж.-экон. спец. вузов. – М.: Высш. школа., 1985. – 319 с.

2 Гринин А.С., Новиков В.Н. Экологическая безопасность. Защита территории и населения при ЧС. М.: Гранд, 2002.– 311 с.

3 Сериков Ф.Т., Оразбаев П.Б. Профилактика и ликвидация аварийных ситуаций в нефтегазовой отрасли. Алматы: НИЦ «Ғылым», 2002 –152 с.

4 Глухов В.В., Лисочкина, Т.П. Некрасова Т.В. Экономические основы экологии. Санкт-Петербург: Специальная литература, 1997.–304 с.

5 Забегаев А.В. Безопасность жизнедеятельности. М.: Изво Ассоциаций Строительных Вузов, 2001. –132 с.

6 Боков В.А., Лущик А.В. Основы экологической безопасности. Симферополь: Сонат, 1998. – 223 с.

Қосымша әдебиет тізімі

7. Калинин С.Л., Смирноф К.М. и др. Средства индивидуальной защиты. Справ. изд./ – Л.: Химия, 1989. – 400 с.: ил.

8 Байтуганова М.О., Аманжолов Ж.К. «ТЖ салдарын экономикалық бағалау» пәніне арналған әдістемелік нұсқау. Қарағанды: Баспа ҚарМТУ, 2009. - 39 б.

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

**TZhZEB 4303 «ТЖ зардаптарын экономикалық бағалау
және ЕҚ бойынша іс-шаралар» пәні**

БК 29 «Бағалау және қауіпсіздік» модулі

31.03.2004 ж. № 50 мемл. бас. лиц..

Баспаға _____ 20__ ж. қол қойылды. Пішіні 90x60/16. Таралымы _____ дана

Көлемі ___ оқу бас. п. № _____ тапсырыс Бағасы келісілген